

УДК 330.131(043.2)

Олександр Олександрович СВЄЖЕНЦЕВ,

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем організації навчального процесу заочного та дистанційного навчання навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОБУДОВА СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ МАШИНОБУДУВАННЯ

Формування системи ризик-менеджменту є однією з важливих складових системи фінансової безпеки підприємства. Система ризик-менеджменту є необхідним етапом оцінки наслідків будь-якого важливого рішення, особливо під час рішень щодо оцінки ефективності інвестування в той чи інший інвестиційний проект. Від ефективності функціонування системи ризик-менеджменту залежить рівень чистого прибутку підприємства та рівень втрачених можливостей, рівень збитків (відхилення від прогнозованого прибутку). В умовах сучасної економіки, де з подальшим розвитком економічної системи збільшується кількість ризиків, існування великих підприємств без налагодженої системи ризик-менеджменту є неможливим.

В загальному вигляді система ризик-менеджменту складається з наступних складових:

1. Визначення мети ризикових вкладень капіталу.
2. Отримання інформації щодо господарської ситуації, її аналіз.
3. Визначення ступеня ризику та ймовірності втілення кожного зі сценаріїв розвитку ситуації ризику.
4. Розробка та аналіз варіантів співставлення прибутку та ризику по кожному з варіантів розвитку ситуації.
5. Вибір стратегії управління та засобів зниження ступеня ризику, врахування психологічного сприйняття ризикованих рішень.
6. Розробка програми дії по зниженню ризику.
7. Організація виконання обраної програми дій.
8. Контроль за виконанням обраної програми дій.
9. Аналіз та оцінка наслідків обраного варіанту рішення на основі фактичних даних щодо ситуації ризику.

Формування системи ризик менеджменту на підприємствах галузі машинобудування має особливості пов'язані з специфікою галузі. Побудова ефективної системи ризик-менеджменту є необхідною умовою

прибутковості підприємств галузі машинобудування у зв'язку з сучасними умовами ведення господарської діяльності та значними розмірами підприємств галузі. Розглянемо основні специфічні ознаки побудови системи ризик-менеджменту підприємств галузі машинобудування.

По-перше, в системі ризик-менеджменту машинобудівного підприємства при оцінці капіталовкладень в розробку та повинні враховуватися результати маркетингових досліджень ринку збуту, на який орієнтується підприємство. В умовах коли дуже важливу роль грає інноваційність нового виду продукту також повинні враховуватись наукові розробки основних конкурентів та загальний напрямок їх досліджень щодо впровадження інновацій в нові моделі своєї продукції. Розробка кожного виду нової продукції підприємств машинобудування може займати декілька років, тому врахування маркетингових досліджень та аналіз інновацій конкурентів та його напрямку набуває великого значення.

По-друге, повинна враховуватися специфіка ринків збуту: нетарифні обмеження країн ринків збуту, система митних зборів та інші обмеження щодо збуту продукції машинобудівної галузі. Особливу роль має система технічних регламентів країн ринків збуту та технічні вимоги щодо продукції машинобудування. Також необхідно враховувати екологічні вимоги щодо продукції машинобудування країн ринків збуту.

По-третє, ринок збуту машинобудівної продукції у світовому масштабі характеризується обмеженим рівнем вільної конкуренції, що проявляється в політиці протекціонізму багатьох держав та інтеграційних об'єднань. У випадку виготовлення зброї, літаків та іншої важливої продукції машинобудівної галузі кожна держава намагається виробляти дану стратегічну продукцію самостійно або закуповувати її у держав-союзників. Тому необхідно враховувати політичний ризик та аналіз розвитку відносин між Україною та основними країнами, які складають ринок збуту машинобудівних підприємств.

Побудова системи ризик-менеджменту підприємств галузі машинобудування має дуже важливу роль для прибутковості підприємств галузі, особливо під час прийняття рішень про розробку нової продукції, визначення розмірів капіталовкладень та прийняття інших інвестиційних рішень. Тому побудова оптимальної структури системи ризик-менеджменту підприємств машинобудування, визначення та аналіз ризиків, які є характерними для галузі є необхідною умовою прибутковості підприємств машинобудування та актуальним питанням сучасної економічної науки.

Одержано 27.01.2014